

İlgili Kanun / Madde
506 S. SSK/108

T.C
YARGITAY
10. Hukuk Dairesi

Esas No. 2018/3494
Karar No. 2018/7254
Tarihi: 01.10.2018

- **HİZMET TESPİTİ**
- **SİGORTALILIK SÜRESİNİN BAŞLANGICINA İLİŞKİN HER TESPİTİN AYNI ZAMANDA HİZMET TESPİTİ NİTELİĞİNDE OLDUĞU**
- **İŞE GİRİŞ BİLDİRGESİNİN SİGORTALILIĞIN TESPİTİ İÇİN YETERLİ OLMADIĞI FİİLİ ÇALIŞMANIN DA KANITLANMIŞ OLMASININ GEREKMEŞİ**

ÖZETİ: 506 sayılı Kanunun 108.maddesi uyarınca, sigortalılık başlangıcı yönünden salt işe giriş bildirgesi verilmiş bulunması yeterli olmayıp, ayrıca Kanunun 2. maddesinde öngörülen şekilde fiili çalışmaların aranması da gereklidir.

Bu nedenledir ki, somut olayda uyuşmazlık fiili çalışma olgusunun yöntemince kanıtlanmış olup olmadığı, mahkemece bu yönde yapılan inceleme ve araştırmanın hükme yeterli bulunup bulunmadığı noktasında toplanmaktadır.

Yöntemince düzenlenip süresi içinde kuruma verilen işe giriş bildirgesi, kişinin işe alınmış olduğunu gösterirse de, fiili çalışmanın varlığının ortaya koyulması açısından tek başına yeterli kabul edilemez. Sigortalılıktan söz edebilmek için, çalışmanın varlığı, Yargıtay uygulamasında 506 sayılı Kanunun 79/8. maddesine dayalı sigortalılığın tespiti davaları yönünden kabul edilen ilkelere uygun biçimde

belirlenmelidir. Zira sigortalılığın başlangıcına yönelik her dava, aynı zamanda sigortalılığın tespiti istemini de içerir. Aksine düşünce, özellikle yaşlılık aylığının kabulü için öngörülen sigortalılık süresi yönünden çalışanlar ile çalışmayanlar arasında, adaletsiz ve haksız bir durum yaratır. Bu nedenle, işe giriş bildirgesinin verildiği, ancak, yasal diğer belgelerin bulunmadığı durumlarda, çalışma olgusunu ortaya koyabilecek inandırıcı ve yeterli kanıtlar aranmalı ve Anayasa'nın 60. maddesinde tanımlanan sosyal güvenlik hakkının niteliği gereği bu tür davalarda, hâkim, doğrudan soruşturmayı genişleterek, sigortalılık koşullarının oluşup oluşmadığını resen belirlemelidir.

Bunun için de bu tür davalarda, işyerinde tutulması gerekli dosyalar ile kurumdaki belge ve kanıtlardan yararlanılmalı, ücret bordroları getirilmeli, müfettiş raporları olup olmadığı araştırılmalı, işyeri çalışanları saptanmalı ve sigortalının hangi işte ne kadar süre ile çalıştığı açıklanmalıdır.

Dosya kapsamındaki kayıt ve belgelerden; komşu işyeri tanık ve davacının askerlik durumu araştırması yapılmadan, davacı tanıkları dinlenilmek suretiyle karar verildiği anlaşılmaktadır.

Mahkemece, kolluk vasıtasıyla ve Kurumdan sorulmak suretiyle komşu işyerleri, işyeri çalışanları ve işverenleri tespit edilip dinlenilmeli, askerlik durumu araştırılarak aksi halde davacının çalışmasını bilebilecek durumda olan tanıklar dinlenilmek suretiyle tüm dosya kapsamı değerlendirilmek suretiyle karar verilmelidir.

Açıklanan bu maddi ve hukuki olgular göz önünde bulundurulmaksızın, mahkemece eksik inceleme ve araştırma sonucu yazılı şekilde karar verilmesi, usul ve yasaya aykırı olup, bozma nedenidir.

DAVA: Dava, 01.05.1986 tarihinde en az bir gün ... işyerinde çalışmanın, emeklilik süresinin ve maaşın tespiti istemine ilişkindir.

Mahkemece, bozmaya uyularak davanın kısmen kabulüne karar vermiştir. Hükmün, davalı Kurum vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine temyiz isteklerinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve Tetkik Hakimi ... tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tespit edildi.

01.10.2008 tarihinde yürürlüğe giren 5510 sayılı Kanunun geçici 7/1. maddesi hükmünde yer alan düzenleme ile genel olarak Kanunların geriye yürümemesi (geçmişe etkili olmaması) kuralı karşısında, davanın yasal dayanağının 506 sayılı Kanun olduğu kabul edilmelidir.

Dava konusu somut olayda mahkemece, 01.05.1986 tarihli işe giriş bildirgesinin varlığı ve dinlenen davacı tanık beyanları dikkate alınarak davanın kabulüne karar verilmiş ise de; sigortalılık başlangıcının tespitine ilişkin YHGK'nun 01.06.2011 günlü 2011/307 E -2011/366 K sayılı, 21.09.2011 günlü ve 2011/527 E-2011/552 K sayılı ilamları gözetildiğinde eksik inceleme sonucu hüküm kurulduğu anlaşılmıştır.

YHGK'nun belirtilen ilamlarında da bahsedildiği üzere, 506 sayılı Kanunun 108.maddesi uyarınca, sigortalılık başlangıcı yönünden salt işe giriş bildirgesi verilmiş bulunması yeterli olmayıp, ayrıca Kanunun 2. maddesinde öngörülen şekilde fiili çalışmaların aranması da gereklidir.

Bu nedenledir ki, somut olayda uyumsuzluk fiili çalışma olgusunun yöntemince kanıtlanmış olup olmadığı, mahkemece bu yönde yapılan inceleme ve araştırmanın hükmeye yeterli bulunup bulunmadığı noktasında toplanmaktadır.

Yöntemince düzenlenip süresi içinde kuruma verilen işe giriş bildirgesi, kişinin işe alınmış olduğunu gösterirse de, fiili çalışmanın varlığının ortaya koyulması açısından tek başına yeterli kabul edilemez. Sigortalılıktan söz edebilmek için, çalışmanın varlığı, Yargıtay uygulamasında 506 sayılı Kanunun 79/8. maddesine dayalı sigortalılığın tespiti davaları yönünden kabul edilen ilkelere uygun biçimde belirlenmelidir. Zira sigortalılığın başlangıcına yönelik her dava, aynı zamanda sigortalılığın tespiti istemini de içerir. Aksine düşünce, özellikle yaşlılık aylığının kabulü için öngörülen sigortalılık süresi yönünden çalışanlar ile çalışmayanlar arasında, adaletsiz ve haksız bir durum yaratır. Bu nedenle, işe giriş bildirgesinin verildiği, ancak, yasal diğer belgelerin bulunmadığı durumlarda, çalışma olgusunu ortaya koyabilecek inandırıcı ve yeterli kanıtlar aranmalı ve Anayasa'nın 60. maddesinde tanımlanan sosyal güvenlik hakkının niteliği gereği bu tür davalarda, hâkim, doğrudan soruşturmayı genişleterek, sigortalılık koşullarının oluşup oluşmadığını resen belirlemelidir.

Bunun için de bu tür davalarda, işyerinde tutulması gerekli dosyalar ile kurumdaki belge ve kanıtlardan yararlanılmalı, ücret bordroları getirilmeli, müfettiş raporları olup olmadığı araştırılmalı, işyeri çalışanları saptanmalı ve sigortalının hangi işte ne kadar süre ile çalıştığı açıklanmalıdır.

Dosya kapsamındaki kayıt ve belgelerden; komşu işyeri tanık ve davacının askerlik durumu araştırması yapılmadan, davacı tanıkları dinlenilmek suretiyle karar verildiği anlaşılmaktadır.

Mahkemece, kolluk vasıtasıyla ve Kurumdan sorulmak suretiyle komşu işyerleri, işyeri çalışanları ve işverenleri tespit edilip dinlenilmeli, askerlik durumu araştırılarak aksi halde davacının çalışmasını bilebilecek durumda olan tanıklar dinlenilmek suretiyle tüm dosya kapsamı değerlendirilmek suretiyle karar verilmelidir.

Açıklanan bu maddi ve hukuki olgular göz önünde bulundurulmaksızın, mahkemece eksik inceleme ve araştırma sonucu yazılı şekilde karar verilmesi, usul ve yasaya aykırı olup, bozma nedenidir.

O halde, davalı Kurum avukatının bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ: Temyiz edilen hükmün yukarıda açıklanan nedenlerle **BOZULMASINA**, 01.10.2018 gününde oybirliğiyle karar verildi.